

DIRECTOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
SÍLVIA BARROSO
POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARME COLOMINA
ECONOMIA IGNASI PUJOL
SOCIETAT JOAN SERRA
CULTURA LAURA SERRA
COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA
EMPRENEM ÀLEX FONT

DELEGACIÓ A MADRID
MARIA EUGÈNIA QUETGLAS
DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LAIA FORÈS
LLENGUA ALBERT PLA
FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,
XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA
PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
CONSELLER DELEGAT
SALVADOR GARCIA RUIZ
EDITOR
ANTONI BASSAS
DIRECTORA GENERAL
MARTA MARRON
DIRECTORS DE NEGOCI
ORIOI CANALS
(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I PROMOCIONS)
MARC ERRA
(MÀRQUETING I E-COMMERCE)
DIRECTORA FINANCERA
FOIX VALDÉ
DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN
DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ
SERGI RUIZ
DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRONON

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.
TELÈFON: 93 202 95 95.
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110
CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL
Edicions de premsa periòdica ARA es reserva
tots els drets sobre el contingut del diari
ARA, els suplementos i qualsevol producte de
venta conjunta, sense que es puguin reproduir
ni transmetre a altres mitjans de comunicació,
totalment o parcialment, sense prè-
via autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

LA CITA

“ Les paraules
que pronunciem porten
el regust de tots aquells
contextos en els quals
han viscut la seva intensa
vida social

Mikhaïl Bakhtin

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors
que ens facin arribar els errors que de-
tectin en el contingut dels articles. Un
cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe
d'errades en aquesta mateixa columna.
Podeu fer-nos arribar les vostres esme-
nes a opinio@ara.cat.

Decàleg del dret a decidir

“En un estado democrático el derecho a decidir es como si los peces pidieran que se les concediese el derecho a nadar” (Fernando Savater). “El derecho a decidir es exclusivo del conjunto del pueblo español”. “Neolengua nacionalista”. “Falacia”.

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

1 Principi polític. El dret a decidir és un principi polític, no un dret internacionalment reconegut, ni encara menys constitucionalitzat, tot i que té bases jurídiques. Tots els drets han estat primer posicionaments normatius sense un reflex legal. També el dret a l'autodeterminació: des del 1918, l'any en què el president Wilson el va enunciar, fins al 1945, en què va passar a estar reflectit en la Carta de les Nacions. A vegades, és difícil distingir drets i principis pel que fa als seus efectes legals: el dret a l'habitatge és un dret inclòs a la Constitució espanyola sense cap efecte pràctic.

2 No és sinònim de dret a l'autodeterminació. Malgrat això, els seus primers promotors a Espanya (Ibarretxe) ho entenien així. El dret a l'autodeterminació sí que és un dret reconegut internacionalment per tots els estats membres de l'ONU. D'acord amb el seu desenvolupament legal, només és aplicable als processos de descolonització. Segons el comitè de descolonització de l'ONU, el 2012 hi havia 16 casos en tot el món de processos pendents de descolonització. Els més propers, Gibraltar i el Sàhara Occidental. Fora de l'àmbit jurídic s'ha defensat que també existeixen casos de “colonialisme interior” i/o que aquest dret és aplicable més enllà d'aquests processos. Aquestes visions són força minoritàries en l'esfera internacional.

3 Democràcia sense restriccions. Aquest principi sosté que qualsevol conflicte pot ser dirimit democràticament i que fins i tot les fronteres poden ser objecte de decisió democràtica. Les fronteres les decideixen les persones, no la violència o els pactes dinàstics. A vegades, a aquest aprofundiment democràtic se l'anomena *radicalisme democràtic*.

4 No-violència. Qualsevol apel·lació a la violència és contrària al joc democràtic i al dret a decidir. Si s'anomena *radicals* els violents, no es pot titllar en aquest mateix sentit de *radicals* els demòcrates. Els uns defensen les seves postures amb les armes, i els altres amb les urnes.

5 El 'demos' rellevant. Malgrat el consens gairebé universal sobre el fet que la democràcia és la millor forma de govern, les teories democràtiques no ens diuen res sobre com es

Existeixen estats on es donen minories permanents de base territorial. El que és majoritari en el seu si, és minoritari a l'estat

8 Decisió subestatal. El dret a decidir només és reclamat pels democràticament exclosos, amb una voluntat d'autogovern manifesta i possibilitat d'esdevenir un estat viable, per tal de decidir sobre una possible redefinició de les fronteres estatals com a via per a superar la fallida democràtica. És tan absurd que se'l vulgui apropiat l'estat com ho seria que les metròpolis reclamessin el dret a l'autodeterminació per negar-lo a les colònies.

9 Opinar no és decidir. Una decisió política ha de tenir conseqüències polítiques. No es pot confondre una consulta a la població amb l'exercici del dret a decidir. Es pot decidir si es deixa a algú formar part o no d'un club o si se'l fa fora, però no es pot decidir per ell si vol marxar.

10 Amb base jurídica internacional. El dictamen sobre la independència unilateral de Kosovo del Tribunal Internacional de Justícia (2010) defensa la seva legitimitat tot apel·lant al fet que va ser un procés sense violència, democràtic, i després que les parts no aconseguissin arribar a un acord. Ho desvincula del dret a l'autodeterminació. Com es poden anomenar aquest conjunt de valors legitimatoris? Per què no *dret a decidir*? Un principi polític del i per al segle XXI.

Addenda. Catalunya, campiona del dret a decidir. Tres manifestacions multitudinàries (2006, 2007, 2010), un procés de consultes no oficials per tot el país. Enlloc del món s'ha teoritzat i reclamat de manera més persistent el dret a decidir. Només resta exercir-lo.

SANTI IGLESIAS

